

КОМУ МУ Е ПО АЛБАНСКА ДР

Сценариото за Косово и негово издвојување во посебна државна единица настанува уште пред доаѓањето на Бил Клинтон на чело на американската администрација, уште пред востолчувањето на Џорџ Буш постариот за шеф на Белата кука.

Помалата југословенска покраина многу децении е предмет на глобални военополитички анализи и стратегии. Денешните случувања во протекторатот се само последица на одамна напишаните планови за контрола на областа, која има стратешко географско значење.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

КОСОВСКИОТ, БИТОЛСКИОТ, СКАДАРСКИОТ И ЈАНИНСКИОТ ВИЛАЕТ - ДЕЛОВИ НА ЗАМИСЛЕНАТА АЛБАНСКА ДРЖАВА

Зачестуваат тврдењата на некои западни аналитичари и организации, кои се занимаваат со стратешки прашања, дека мирот на Балканот зависи од создавањето на етничка Албанија. Албанското прашање го посочуваат како најкомплексно од сите и е своевидна причина за предизвикување судири од крајот на XIX век па сè до денес. Иако денешните генерации Албанци јавно се откажуваат од идејата за големоалбанска државна творба, нарекувајќи ја анахрона, сепак постојат кругови кои активно работат на тој процес. Дури и оние кои ја отфрлуваат таа идеја како застарена, сепак едно зборуваат, а друго прават. Практично денес ретко постои Албанец на кој на срце не му лежи Албанија со сите етнички протори.

Одамна е позната тезата дека идејата за независност на Косово прв пат е изнесена на состанокот на Призренската лига во 1878 година. Но, според некои историчари, тој факт не е точен. Идејата потекнала уште во 1875 година, кога Албанија како дел од Отоманската империја, станала зона на интерес на европ-

ските држави. По Берлинскиот конгрес официјална Виена се ставила во улога на главен заштитник на Албанците од т.н. словенска инвазија. Поведени од идејата да ги заштитат Албанците католици, Австријците ги вклучиле Северна Албанија и Косово во своите планови за продор кон истокот. Албанците, инспирирани токму од заштитничката идеја на Австрија, на Призренската лига одлучиле да се создаде албанска држава, која ќе ги опфаќа Косовскиот, Битолскиот, Скадарскиот и Јанинскиот вилает на Отоманското царство. Основачот на Првата призренска лига, Абдул бег Фрасери, и неговите приврзаници, од 1878 до 1881 година работеле на собирање на муслиманското, на католичкото и на православното население од албанска националност, на верска војна против соседните народи. Оттука, се проценува дека Лигата имала карактеристично антисловенски карактер. Сепак, цел ѝ било да се зачува османли-

кото владеење и стекнување автономија за Албанците во нејзини рамки. Тогаш се исцртани рамките на голема Албанија, но воопшто не станало збор за независно Косово.

ГОЛЕМА АЛБАНИЈА - ВИЗИЈА НА ДЕСЕТИЦИ ГЕНЕРАЦИИ

И почетокот на XX век е обележан со борби за територии и со исцртување нови мапи на Балканот. Големите сили ја користеле албанската супериорност за војување, па движењето за автономија на Албанците тие се обиделе да го употребат за свои цели. Италија и Австрија одиграле најзначајна улога во формирањето на албанската држава и за нејзиното прогласување на 28 ноември 1912 година во Валона. Следната

ОАЛБАНСКА ДРЖАВНА ТВОРБА

ТРЕБНА ПРОШИРЕНА ЖАВА?

година на конференцијата во Лондон била создадена Албанија. Во меморандумот упатен до сите учесници на конференцијата претседателот на албанската Влада, Исмаил Кемал, предупредил дека границите на идната држава треба да одговараат на максималната варијанта на територијалната програма на албанското движење. Поописно кажано, тој побарал во рамките на албанската држава да влезат Пеќ, Митровица, Приштина, Скопје и Тетово. Барањата не биле задоволени. Незадоволните Албанци веднаш формирале Комитет за одбрана на Косово и на Северен Епир во Грција. Тие почнале кампања низ Европа и низ цел свет под мотото - Ал-

КУКАТА СПОМЕНИК КАДЕ ШТО Е ОДРЖАНА ПРИЗРЕНСКАТА ЛИГА ВО 1878 ГОДИНА

банија на Албанците. Оттогаш па сè до денес, таа идеја не е замрзена. Цел век се провлекуваат тезите за загрозеност на албанската нација од народите кои ја опкружуваат. Србите, Македонците, Грците... континуирано се обидуваат да ја уништат албанската нација.

Во текот на Првата светска војна повторно била изразена идејата Косово да влезе во составот на Албанија, па тоа многу вешто го искористиле големите сили. Подоцна, во 1924 година се пројавила тенденција за отцепување на Албанците од Југославија и нивно обединување во т.н. советска албанска република. Тогаш бил заземен став Косово и Метохија како целина да ѝ се приклучи на Албанија. За настаните од последните дваесеттина години многу се пишува и се анализира албанското прашање, па оттука познато е како тоа се артикулираше во балканската и во меѓународната јавност.

ИНТЕРЕН ГЕРМАНСКИ ДОКУМЕНТ ЗА СОСТОЈБАТА НА КОСОВО

По овие историски факти се поставува прашањето - зошто западните земји толку силно ја поддржуваат идејата за независност на Косово и со која цел се прави тоа? Светот е преплавен со тезите дека Србија треба да се казни заради екстремната политика на Слободан Милошевиќ, дека Србија повеќе нема морално право да владее со Косово

"Разочарувачки е податокот дека во времето кога пристигнавме на Косово во регионот требаше да заштитиме околу 80.000 Срби, а за само неколку месеци им дозволивме на Албанците да протераат 72.000. А бевме до заби вооружени. Тие кои останаа таму, секојдневно се напаѓани, ограбен им е имотот, систематски се уништувани православните споменици и обележја. Завладеа беззаконие, на сцена стапи црната берза. Ние како КФОР не можевме ништо да сториме, не знаевме како да ги скротиме ордите на насилните Албанци, кои уништија речиси сè пред себе. Толку голема омраза собрана кај еден народ дотогаш немав видено. Ми беше срам што бев војник на НАТО на Косово".

Питер Кокрин, канадски војник на КФОР, сега во пензија

ЦРКВИТЕ И МАНАСТИРИТЕ, КОИ ИЗДРЖАА 500 ГОДИНИ ОСМАНЛИСКО ВЛАДЕЕЊЕ, НЕ ПРЕЖИВЕАЈА НИТУ ДВА МЕСЕЦА ВО ПРИСУСТВО НА 50.000 МЕЃУНАРОДНИ МИРОТВОРЦИ

и сл. Други, пак, ќе возвратат со прашањата како е можно Косово да добие независност кога не ги исполни стандардите кои се бараа од него, а наместо соживот со малцинствата и почитување на човековите права протера 200.000 неалбанско население. И во двете анализи има вистина, но на крај нема компромис меѓу народите кои останаа запишани како едни од најзакрвавене

ните страни во балканските војни од деведесеттите години. Сепак, по објавувањето на многу извештаи од страна на дел од западните земји остана да се памети основната теза дека Србија е виновникот, а Косово жртвата.

За да се разбие реторичката монотонија во поглед на односот агресор-жртва во последниве неколку седмици повторно актуелен стана документот на германското Министерство за надворешни работи, кој датира од 1998-1999 година. Тој е изготвен од меѓународно здружение на истакнати правници, попознато како Меѓународна асоцијација на адвокати против нуклеарното оружје. Документот содржи автентични и веродостојни податоци за она што се случувало на Косово за време на војната меѓу српските безбедносни сили и т.н. ОВК, а и пред тоа кога се водеше т.н. психолошка војна меѓу двете страни. Истиот извештај подоцна бил проследен до германските судови и тие ги имаат донесено пресудите во облик на заклучоци. Еве дел од нив:

1. Етничките Албанци на Косово ниту биле ниту, пак, се изложени на групен прогон на регионално или на национално ниво. (Мислење на Горниот административен суд во Минстер, од март 1999 година)

2. Извештајот на Министерството за надворешни работи на Германија не дозволува заклучок дека Албанците на Косово се изложени на прогон. Не постои прогон ниту на локално или на регионално ниво. Насилните акции на војската и на полицијата на СР Југославија, почнувајќи од февруари 1998 година, биле насочени кон сепаратистичките активности и не претставуваат доказ за извршен прогон на албанското население. Станува збор за селективна примена на сила против нелегалното воено движење на ОВК и на луѓето кои биле во непосреден контакт со нив. Државна програма насочена против Албанците не постои. (Мислење на Баварскиот административен суд, од октомври 1998 година)

3. ОВК се врати на своите позиции по делумното повлекување на српските сили за безбедност во октомври 1998 година и со тоа повторно ги контролира широките делови на територијата. Пред почетокот на пролетта 1999 година сè уште имаше судири меѓу ОВК и безбедносните сили, иако тие сè уште не го достигнаа нивото на интензивна војна. (Извештај на германското МНР, од март 1999 година)

4. Хуманитарната катастрофа која се очекуваше дека ќе го зафати албанското население е избегната. Безбедносната слика е подобрена, а јавниот живот во поголемите градови на Косово повторно функционира. Масакрот во Рачак светската јавност ѝ го припиша на српската страна, но тоа не значи дека секој Албанец кој живее на Косово е изложен на екстремна опасност по животот и здравјето. (Мислење на Административниот суд во Баден-Виртемберг)

5. Нема доволно докази за постоење на тајна програма за ликвидација на албанскиот народ на Косово, за негово протерување или друг облик на прогон. Ако српската држава ги извршува своите закони и притоа нужно врши притисок на албанската етничка група која ѝ го свртела грбот на државата, тогаш објективниот правец на тие мерки не лежи во програмскиот прогон на оваа популациона група. Мерките кои ги преземаат вооружените српски сили на прво место се насочени кон акциите на ОВК и нивните помагачи. (Мислење на Горниот административен суд во Минстер, од февруари 1999 година)

Многумина беа изненадени од улогата на официјален Берлин кога се одлучуваше за НАТО интервенцијата врз Србија, ако се имаат предвид горенаведените документи издадени од Министерството за надворешни работи и неколкуте германски судови. Познато е дека Германија го поддржа бомбардирањето на СРЈ и покрај тоа што противречеше со официјалните документи на германските власти за оправданоста на акцијата. Јошка Фишер зборуваше за хуманитарна катастрофа, за геноцид извршен врз албанската заедница на Косово, а неговото Министерство издаваше документи, во кои беше наведено нешто сосема спротивно - дека тоа воопшто не се случило. Заклучокот е дека Западот не интервенирал на Косово за да спречи геноцид или хуманитарна катастрофа, туку имал други стратешки интереси. Кои се тие може долго да се анализира и да се полемизира.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

ProMedia